

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h m.
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petilivsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenpol nedelje in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

V bodoče.

Celovec, 15. okt.

Minole so volitve. Sicer smo napredovali, a kar bi se moralo doseči, se ni doseglo. In to ne po naši krivdi. Stori se je zelo veliko, nasprotnik je pa le tako močan, da ga nismo mogli vreči iz njegovih pozicij.

Duša živahnemu gibanju je bil dr. Brejo, organi pa redoljubna naša duhovščina. V krajih Pliberk, Velikovec, Dobrlaves in Železnica Pliberk, je bil uspeh, da se delo dela. Na uspeh v celovski okolici ni povsem ugal, niso gg. duhovniki krivi, marveč razmere. Mi res ne smemo nikogar dožiti, da bi svoje želje ne bil storil v boju.

Kaj bo treba storiti zdaj? Število glasov se je pomnožilo že do skrajne meje. V okrajih Pliberk, Kaplja, Velikovec se dá le malo šere pridobiti. Nam pa mora biti jasno, da mere izdatnejša nasprotna agitacija številne nasprotnih glasov še precej povzdigniti, zlasti v celovškem okraju.

Kako dobiti v teh krajih novih tal? Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti. Duhovniki imajo v teh krajih večinoma le malo vpliva več, nemški učitelji in liberalni župani vodijo vse. Potem naj nemška stranka postavi, kegar hoče, le ti ljudje volijo vsakogar. Njihovo politično postopanje je kaj odločno in brezobzirno.

Vsled takih verskih razmer noben duhovnik na dotičnih župnijah ne ostane rad dalj časa. Tako se duhovščina preveč menja in vsled tega ne pozna dosti ljudi, dočim so učitelji predobro znani. Uvaževati se mora tudi moralni vpliv celovškega mesta, in obenem vpliv tujcev. Slovencev v teh krajih nima nobene narodne zavesti, nasprotno. Govori mu o narodnosti in odženeš ga od sebe. Vsaj tista množina ljudstva, iz katere moramo dobiti pristašev, če hočemo kedaj zmagati, je taka. To ljudstvo je kakor kup peska, ne moremo ga skraj, združiti jih trajno v zanesljivo stranko.

Da se v bodoče ne dela brez uspeha, treba proučiti, od kod izvira moč nasprotnikov? — Ali so naši volilci navdušeni za nemško narodnost? Ne! Imajo nasprotniki toliko vplivnih mož? Ne! Pričenši od Lemiša do Seifriza — ni noben, ki bi bil sposoben ljudstvo navdušiti.

Najnevarnejše orodje nasprotnikov je kmetijska družba.

Premoženje kmetijske družbe dela pri nas nasprotno volitve.

Značilno je, da je prejšnji predsednik pl. Edelman moral odstopiti, ko je tako hotel dr. Lemiš, in da je Čare postal prvomestnik c. kr. družbe po ravno ti patronanci.

Tukaj je največji naš nasprotnik. Organov kmetijske družbe mi pa ne moremo izpodrinuti.

Slovenci si morajo vstano vitilastno kmetijsko družbo, če se hoče kmetijsko združiti, jena nam neobhodno potrebno, zato se morajo tudi sredstva najti.

Poleg kmetijske družbe vplivajo na nas druga nemška društva: nemške posojilnice, požarne brambelje dr. Proti tem je treba slovenskih društev. Nemci imajo posojilnice v Grebinju, na Rudih, v Važenbergu, v Dobrlivesi, v Otmanjah pri Celovcu, v Zrelcu itd. V naših razmerah taka društva ne smatramo kakor gospodarsko dobroto, marveč tudi kot moč, ki posestnike združuje, ta moč je v mnogih krajih v tujih rokah! Starejši naši zavedi ne smejo ugovarjati, če smatramo za potrebno, da se ustanove manjša društva. Pomoci kmet res lahko povsod dobiva v naših posojilnicah, ali gospodarsko se vzgajajo in združujejo ljudje le, če imajo kakor bučnice v domačem panju svojo matico. Posojilnic potrebujemo še celo vrsto.

Naši društva Orodje dela človeka močnega. Gg. duhovniki naj posestnikom ne-

zamerijo, če gredo v jeseni ob nedeljah popoldne na lov. Boljše je to, kakor če sede v gostilnah. Tuja lovška društva delajo nam občutno zgago. Kjer lov ni predrag ter se kmetje degovore, da se škoda ne plačuje, bodo imeli v lovu pošteno veselje brez posebnih stroškov. Vsaka slovenska občina bi lahko imela svojo lovsko društvo.

Nedavno se je mnogo govorilo o izobraževalnih društvih. Da bi se tem društvom dalo vsaj drugo ime, tega imena si koroški Slovenec skoraj zapomni ne more. Kmalu je navdušenje ponehalo, a vendar je nujno treba nekaj sličnega vsaj za okraja Dobrlaves in Pliberk. Pliberška župnija šteje 3700 mož, Dobrlavska 1900. Oba kraja sta zdaj ob železnici in domača duhovščina ima preobilo dela, če mora za guvernike skrbeti od drugod. Narodna organizacija jih mora dati na razpolago.

Posebno pazornost je treba obratiti na nemške naselbine, ki se nahajajo sredi slovenske dežele: Velikovec, Pliberk, Dobrlaves, Grebinj, Gutenstein, Kapla in poleg jezera rastoči nemški kraji. Skoraj povsod v teh krajih ustanovilo je društvo „Südmark“ svoje knjižnice. Bolj ko se ti Nemci izpušijo po listih, kakor je bil „Scherer“, tem slabše bodo vplivali na naš narod. Stvar slovenskega delovanja mora biti, dokler in če se nemške krščanske stranke za te naselbine ne brigajo dosti, sterilizirati jih. Paziti je treba, da se ne žali po nepotrebnem nemški obrtniki. Odločno podpiramo svoje ljudi: Svoji k svojim, z vso odločnostjo kličemo, ali le tam, kjer imamo svojih ljudi, sicer nasprotnika odbijemo, ne da bi nam kaj pomagali. Treba bo kaj storiti tudi za naše obrtnike in trgovce. Zdj se ne smemo čuditi, če vsakteri slovenski obrtnik prišedši v mesto, z največjo skrbjo gleda v bodočnost in boječ se izjebujo zaslužke, se drži vedno — večine. Ta pa ni naša.

Jako slabo je za nas, da smo nemški list pustili iz rok! Naše pritožbe in težnje pridejo vsled tega, da jih dotičnim nemškim krogom v roke, če jh slučajno kak nemški list prevede. Nemški list je zdaj v rokah krščansko socialnih Nemcev. Da so ti precej narodno navdahnjeni, ob znano. V teh narodnih bojih se z nami ob času ne bodo dosti tesno združili, njihova pomoč je polevičarska in brez navdušenja. Tako je bilo zdaj, in mi smo pri tem propadli. Sedanja naš propad je nam silno čutna posledica slabega sporazumljenja s poštenimi Nemci, ki priznavajo našo ravnopravnost. Kdor trdi, da nam takega sporazumljenja ni treba, za žrtvuje našo stvar, za nas same je čas zamujen. Se pred 15 leti so razmere bile vse druge. Ne bodimo otroci, pogledjmo razmeram v neprijetni obraz, a ne varajmo sebe in svojega ljudstva.

Sporazumljenje s krščanskimi Nemci je nam zdaj tem lažje, ker tudi oni nas potrebujejo. Ko bi nam bili mogli Nemci zdaj dati izdatne pomoči, bi nemškonar. stranka pri prihodnjih volitvah izgubila še tri mandate.

Mi bi se bili mogli vreči na Beljak, Nemci bi bili zmagali na Zgornjem Koroškem in vrgli Lemiša v splošni kuriji, a prepozno spoznavajo Nemci, na narodna kislina njihovnega delovanja ni oplodila. In mi?

Zdj imamo le še svoj „Mir“. Na bi se mu pridno dopisovalo in naj bi bil list kolikor mogoče poljuden in zanimiv. Kder pa misli, da bo list našim ljudem ugajal ali da pridobi bralce s tem, kjer jih moramo pridobiti, ne da bi kolikor mogoče naglašal katoliške, verske o stran, ta našega Slovence ne pozna. Znano je, da je n. pr. v okrajih St. Vid in Trg precej Slovencev med Nemci naseljenih. Slovenec gre tudi na pol ponemčen še z duhovnikom. Zlasti se naše ljudstvo razveseli in navduši, kedar čuje kakoga laika, ko udari na versko struno.

Zelo priljubljen se je zadnja leta našim ljudem list „Naš Dom“. Nočemo nikogar žaliti, naglašamo le, da je boljše, ako ljudje bere „Naš Dom“, ne da bi naroče-

vali „Stajerca“. Učimo se rajši od lista, v kateri obliki pridemo ljudem do živega.

Potem je treba povsod rednih zborovanj. Vsaka večja župnija mora imeti v letu par zborovanj, če hočemo dobiti složno, trdno stranko. Ljudje se morajo podučiti, potem bodo z navdušenjem stali za stranko. Treba nam je poučnih zborovanj. Pri teh zborovanjih žalibog ne moremo nastopati, kakor nasprotniki, z državnozborskimi poslanci. V tem oziru smemo se pritoževati, da se je naša dežela od gg. poslancev nekoliko zanemarjala.

Ljudstvo se vsled tega za večje shode ne zanima več dosti, in če kdo pride, je poslušalec take malo, da si vsakdo premisli, ali bi še kedaj šel na Koroško ali ne.

Potrebujemo torej rednih shodov, in na teh moramo dosledno z najojstnejšo kritiko preganjati nasprotnika, na drugi strani pa moramo podučiti svoje ljudi o vseh frazah, s katerimi se nasprotnost bori in ljudi slepi.

Nikakor ne pozabimo na versko stran socialnega delovanja. Politikanje nam ne sme biti le neka trgovina; ona nam mora najprej biti sredstvo, da se narod znanstveno povzdigne ali brani npravnstvenemu propadu. Kdor tukaj želi le narodno delati, misleč, narodno ljudstvo bo ostalo tudi verne, ta je slep za jasna dejstva. Mogoče je, da verni mož ni naroden, a duhovniku je vdan in bo volil z duhovniki. Kjer pa se je vzbudila v ljudeh mržnja zoper duhovnika, tam se bo pričel npravnstveni propad, ki privede propalce v nasprotni tabor.

Nasvetoval bi duhovnikom zdaj po volitvi v cerkvenih govorih razločno pojasniti ljudstvu nasprotstvo proti veri, in sredstvo proti tem nasprotnikom. Po volitvi bo propovednik govoril mirnejše in iz ljudstva ne bo nikdo razžaljen. Naj se snujejo, kjerkoli mogoče, mladeniška in dekleška društva. In še nekaj: Ne povsod, ali v mnogih krajih Koroške, je ljudstvo do skrajne meje lahkomisljeno. V slovenski žili, n. pr. je ples na ples v vsaki vasi, vsaki gostilni. Ljudstvo se izpridi, npravnstveno propade, gospodarski oboča. Tu je dela za narod polne roke.

Opazujmo pozorno gostilne v naših vaseh. V stari dobi je bila gostilna, kakor mlin, last gospode. Zdj je treba koncesije za gostilno, a ta koncesija je postala orožje v rokah nasprotnikov. Koncesije se podeljujejo brez ozira na npravnstveno vedenje oseb. Večina gostilničarjev v nam strastno nasprotuje! Gostilna je nekak javen prostor, kakor cerkev. V gostilni naj bi našli lačni hrane in žejni pijače, ne pa raznih pohujšanj! V kolikor zadoščajo naša sredstva, si moramo prizadevati, najvažnejše gostilne dobiti v last in dati jih poštenim najemnikom. Bi ne bilo li mogoče, polagoma izpodrinuti alkohol in dati narodu pijače brez strupa?

Našemu narodu primanjkuje vzgoje. Pazimo na ženske mladino in jo dobro vzgojujmo. Nemci v deli pošiljajo že stoletja svoje hčere v uršulinski samostan v Celovcu. Vsakteri večji posestnik pošilja tja svoja dekleta. Ustanovilo se je pred par leti slovensko vzgojišče v Velikovec, in upamo, da v par letih deluje tudi že drugi zavod v St. Jakobu. Ti zavodi nam bodo rešili mnogo družin in domov, preko teh se tuji valovi ne bodo zgnili.

Čudno se nam morda dozdevati, da se baje nekateri ljudje pripravljani, nas podpirati, če bi vzeli na svoje šole — učitelje in ne redovnic. Dobro spoznamo potrebo, dobiti polagoma za narod tudi slovenskih učiteljev, in v ta namen se je ustanovilo društvo „Učiteljski dom“. Če so gospodje pripravljani storiti kaj v ta namen, dobro došla bo nam tudi ta pomoč, a za vzgojo gospodinj ne moremo pogrešati redovnic.

Te in druge potrebe zahtevajo mnoge denarnih žrtev. Naša duhovščina je požrtvo-

valna do skrajne meje, in naši gospodje laiki ne zaostajajo. Le tako je bilo mogoče, steriti to, kar se je že do zdaj storilo. Glejmo, da se rodoljubno delo globje vko-renini v narod, da navdušimo tudi ljudstvo samo. Ko se razvije življenje v naših društvih, začeli bodo ljudje več žrtvovati, množila se bodo sredstva in rasti bodo z delom tudi uspehi! Torej na delo! Vsakteri naj je na svojem mestu kot čuvaj narodne posesti!

Zasedanje deželni zborov.

V koroškem dež. zboru je predlagal včeraj poslanec Krampl, naj vlada deluje proti temu, da se odpreta za živinski uvoz rumunska in ruska meja, dr. Pupo-vac pa, naj dovoli zbornica podporo katoliški sirotiščnici v Feldkirchnu. Baron Aichlberg je poročal o regulaciji učiteljskih plač. Poslanec Kotz je utemeljeval predlog, naj se vlada opozori, da se prepisujejo malim posojilnicam neprimerno visoki davki. Dež. predsednik baron Hain je rekel, da je predlog nepotreben, ker se bo itak preiskala zadeva, ki jo je navedel poročevalec. Grajal je obliko predloga, ki bi lahko povzročila nevoljo proti davčnim oblastim. Posl. Kotz je ostro odgovarjal. Rekel je, da si prepove način, kakor je odgovoril baron Hain.

Češki deželni zbor. Včeraj se je vršilo posvetovanje klubskih načelnikov. Višji deželni maršal je izjavil, da bo dnevni red nepolitičen, ko reši zbornica že vložene predloge. Poslanci so izražali svoje želje glede obč. zadev. Češki poslanci so se le malo udeležili razprav.

Gališki deželni zbor. Med raznimi vlogami je tudi peticijska senata krakovske medicinske fakultete, ki zahteva, da se ustanovi psihiatriška klinika.

V moravskem dež. zboru je bila tudi včerajšnja seja, ki je trajala 5 in pol ure, jako burna. Nadaljevali so razpravo o urnih predlogih. Prvi govornik češki poslanec dr. Perek je grajal postopanje brnske policije, ki je prijemala le Čehe. Poslanec je sam videl šest takih slučajev. Policija je imela nabrušene sablje, da je lažje mahal. Govornik je pokazal tako sabljo. Poslanec Luksch kliče: To ni res! Dr. Perek je nadaljeval: Nemci naj postopajo pravično in ne bo jim potreba zahtevati posebnega varstva. Brno postane morebiti prej češko mesto, kakor sodi župan. Govornik je prečital iz lista „Tagesbote“ poročilo sodnijske razprave proti nekemu 14letnemu nemškemu krojaču, ki je metal kamne na nemške bakljaše. Poslanec Luksch zakliče: Renegat! Na to je nastal vihar. Končno se posreči dr. Pereku nadaljevati govor. Grajal je brnsko sodišča, da so postopala pristransko. Napadel je nekega časnika zaradi njegovega poročila o dežel-nem zboru. Poslanec Luksch je zaklical: „Češki listi lažejo“ in obrnil proti dr. Pereku: „Laže tako, da veruje že sam sebi!“ Tu je nastal zopet grozen ropot. Čehi so zahtevali, naj se pokliče Luksch k redu. O koncu seje še niso došla poročila.

Dr. Adler — državni poslanec.

V okraju Liberci na Češkem je dne 17. t. m. pri dopolnilni volitvi bil izvoljen za državnega poslanca v četrti kuriji vodja avstrijskih socialnih demokratov, dr. Viktor Adler s 25249 glasovi, njegov protikandidat vsenemec Prediger je dobil 11.161 glasov, krščanski socialci Csiedel 3421 glasov.

Nastop hrvaških poslancev v dalmatinskem deželnem zboru.

Poslanec Biankini poroča v „Nar. Listu“, da se bo v prihodnjem zasedanju dalmatinskega dež. zbora bavi hrvaški deželnozbornski klub z zelo važnimi političnimi vprašanji, ki jih sedaj še ne more natančneje označiti. Brez dvoma se bo v zbornici

razpravljajo vprašanje o zedinjenju Dalmacije s Hrvaško. Stališče hrvaških poslancev je znano iz reške resolucije, treba je le počakati, kake stališče bodo napram temu zavzeli srbski in hrvaški poslanci. Bode ta li ti dve stranki predlog kar a priori odklonili, ali pa zahtevali posebnih pogojev in garancij? Najbrže se zgodi poslednje.

Dr. Lueger o krizi na Ogrskem.

Rimska "Tribuna" priobčuje razgovor svojega sodruidnika z dr. Luegerjem o ogrski krizi. Lueger je izjavil med drugim: Mažarom ne smejo dovoliti več koncesij, ker so jih dovolili zadnji čas jako veliko na škodo Avstrije. Sedanji položaj je gotovo težaven in trajalo bo več časa, predno bo rešena kriza. Kar se tiče volivne reforme na Ogrskem, ne bo imela posledic za Avstrijo. V Avstriji ne bo prej državnozborskih volitev, dokler ne bo rešena ogrska kriza. Iz volivne reforme bi imele dobiček konservativne stranke. Gotovo bi nastala stranka z izključno gospodarskim načrtom.

Važna izjava socialnih demokratov.

V sredo je poslanec Ellenbogen govoril na delavskem shodu na Dunaju in dejal, da se bo v štirinajstih dneh na socialnodemokratskem strankarskem shodu odločilo o stališču delavstva napram krizi in volivni pravici. "Odločeni smo," je dejal govornik, "za zadnji čin; naj vendar uvidi gospoda tu zgoraj, da smo se že desetletja borili za splošno volivno pravico in da mora biti naš račun plačan. Splošna volivna pravica moravun, po prej v Avstriji ne bo miru. Ako nam nedajo volivne pravice, jo bomo s silo svojih pesti vzeli."

Ogrska.

Danes zapriseže vladar na Dunaju nove ogrske ministre. Prihodnji teden se ustanovi nova napredna stranka. O tej priliki obrazloži najbrže Fejervary svoj načrt. V Sobotici bo govoril v soboto Kešut, ki namerava obrazložiti stališče neodvisne stranke nasproti novemu mištrstvu. Kako sodijo o novem ministrstvu, je razvidno iz raznih listov. "Pester Lloyd" piše: Koalicija ne pozna Fejervaryjevega načrta, a kar bo tudi predlagal, odkloni večina. — Fejervaryjevi uspehi v zbornici so enaki ničli. Pač pa bo stregnilo vladarjevo pismo ljudstvu, kar oslabi tudi vpliv koalicije. "Neues Pester Journal" sodi, da nameravajo s Fejervaryjevim imenovanjem zavleči rešitev ogrske krize. Pri novih volitvah bo Fejervary ravno tako poražen, kakor je bil Tisza. "Budapesti Hirlap" naglašja, da bi se bilo morale imenovati ministrstva iz večine. Sec. dem. "Nepzawa" piše, da nikjer tako ne sleparijo z ustavo, kakor na Ogrskem. List pričakuje, da izvrši Fejervary splošno volivno pravico. Rimska "Tribuna" priobčuje razgovor svojega sodruidnika o ogrski krizi z bivšim avstrijskim ministrskim predsednikom dr. Körberjem. Körber je rekel, da je pač položaj zdaj resen, a da nima kriza večjega pomena, kakor vedno se ponavljajoči spori med različnimi državami. Kriza je resna, a prišlo bo do miru, ker imata obe državni polovici preveč skupnih koristi. V zadevi splošne volivne pravice je rekel Körber, da je v Avstriji narodno vprašanje resen zadržek za vpeljavo take radikalne izpremembe, kakor je splošna volivna pravica. Načelnik nove stranke postane Daniel. Klub šteje že 50 članov. Koliko liberalcev se pridruži novi stranki, še ni znano. Budimpeštanski korni poveljnik je zapovedal, da se sme vršiti garnizijsko cerkveno opravilo le v garnizijski cerkvi. Debrečinska občina se je namreč pritožila na državni zbor, da igrajo vedno pri službi božji cesarsko pesem. Na ta način hočejo preprečiti morebitno pritožbo budimpeštanskega zastopa. Včeraj so bile razširjene po Budimpešti govorice, da je izvršil grof Apponyi samoumor. Grof Apponyi je brzojavil listom, da je ta vest borzni manevar.

Dogodki na Ruskem.

Rekonstrukcija ministrstva. Dvorni krogi spletkarijo proti imenovanju Witteja za ministrskega predsednika. Carjev ukaz o izpremembi ministrstva izide prihodnji mesec.

Prekucijsko gibanje v ruski armadi. "Czas" poroča iz Varšave: Jako veliko število častnikov in vojakov se je moralo zagovarjati pred vojaškim sodiščem, ker so razširjali prekucijske tiskovine. Večina obtoženec pripada Poltavskemu polku. Med njimi je bil en sam jud, ostali so Rusi in prebivalci iz baltških provinc. Vojno sodišče je obsodilo skoraj vse obtožence v pregonstvo v Sibirijo. Iz jekaterinoslava poročajo, da so bili med rezervisti, namenjeni na Kavkaz, veliki nemiri. Rezervisti so napadli s kamni in palicami skladišča, a so jih odgnali redni vojniki na

obeh straneh so imeli mrtve in ranjene. — Prebivalstvo je prijazno upornikom rezervistom. Med vojaki in civilisti, katerim so se pridružili tudi rezervisti, je prišlo do boja.

Odvetniški shod se je vršil v Moskvi. Sklenili so, da se udeležijo volitev v gosudarstvenno dumo, v kateri hočejo postaviti svobodnomiselné predloge. Shod je zaključila policija.

V Harkovu stavkajo uslužbenci cestne železnice, ki je vsled tega ustavila promet.

Car je obbolel na influenco, zato se dvor včeraj ni preselil v Carskoje Selo.

Nemiri v Peterburgu. Pri krvavih nemirih pred tiskarno za državne papirje so delavci prepodili ravnatelja ekspedicije, kneza Galicina. Nato se demonstrirali pred ekspedicijo. Pehota je nastopila proti demonstrantom z bajoneti. Ubilih je bilo 8 oseb. Na peterburških vseučilišču so se vršili predvčerajšnjim shodi, ki se jih je udeležilo 10.000 oseb. Sprejeli so resolucijo, v kateri priporočajo varovati moč iz odločilni udarec. Zato se je treba ogibati javnemu razporu in povzročiti le take stavke, ki imajo mirni izid, da se dokaže solidarnost. Stavka peterburških črkostavcev je končana a sklenili so, da hočejo zopet stavkati, če bi to zahtevale politične razmere. Črkostavci zahtevajo brezpogojni nedeljski počitek in odpravo ponedeljskih popoldanskih listov. Predvčerajšnjim so se vršili delavski shodi, na katerih so sklenili, da generalna stavka ni umestna, ker delavci nimajo orožja. Pripravljajo oborožen odpor proti armadi. Zarota bo razširjena po vsej Rusiji. Dobava orožja in agitacija med armado sta glavna pogoja, ki se morata doseči, predno se more strmoglaviti vlada. — "Czas" poroča iz Peterburga, da je položaj v Peterburgu jako nevaren. Revolucijsko gibanje se širi v vseh slojih prebivalstva. Revolucionarji delajo proti udeležbi pri volitvah v gosudarstvenno dumo.

Splošno stavko nameravajo povzročiti ruski železničarji na vseh progah. Vojaki so pripravljeni, da zastražijo koledvore.

Pobjedonoscev odstopi?

Zli duh, ki je znal prepričati vsak svobodnomislne v zlet v Rusiji, stari prokurator svetega sinoda, tajni svetnik Pobjedonoscev je vložil na carja prošnjo za odstop. Car se sicer še ni odločil, da dovoli odstop svojemu ljubljencu, a vse pričakuje, da dobi Pobjedonoscev v kratkem "modro polo". Zagrizenega privrženca samoderštva in neomejene carjeve volje, ki jo je vodil, kakor je le sam hotel, je vznevoljilo, ker se vpelje na Ruskem tiskovna svoboda in odgovorne ministrstvo. Pobjedonoscev naslednik postane najbrže sedanji njegov pomočnik knez Sibirinski-Sihmatov.

Maroko.

London. Iz Madrida poročajo, da so izpustili maroški reparij vjeta častnika angleške ladje "Assistance", ker so se bali, da jih napade kaka angleška torpedovka. Iz Gibraltarja poročajo: V bližini Cepte so pričeli streljati Mavri na angleški rušilec torpedovk "Herwell". Kroglice so zadele dimnik. Od posadke ni bil nihče ranjen.

Balkan.

Crnogorski vladni list odločno zaničuje, da bi bilo resnično poročilo nekaterih angleških listov, češ, da je Italija darovala Crnogorci 40 topov. Crnogorska vlada je le kupila pri neki italijanski tvrdki nekaj topov.

Nov kralj.

Kakor hitro odobri norveška zbornica vladni predlog, da se ponudi norveški prestol danskemu princu Karolu, odpotuje na Dansko posebno odposlaništvo, ki ponudi princu krono. Danski kralj Kristijan je že dovolil princu, da sme zasesti norveški prestol. Žena danskega princa Karola, princeznja Maud, je izkušala pregovoriti princa, da odkloni norveško krono. Njen oče, angleški kralj Edvard, ji je moral pisati več pisem, predno je opustila svoj odpor.

V Stockholmu so sklenili obrambeno zvezo med Dansko in Švedsko.

Stajerske novice.

Š. "Stajerske" laži o umoru Nerata. Iz Makol nam pišejo: V zadnji številki ptujskega "Stajerca" je gorostasna laž. Nekdo opisuje umor Kerneža, katerega je ustrelil Nerat. Pri tem umoru, seveda po svoji navadi, "Stajerc" pripisuje "Slov. Gospodarju" krivdo in vpraša prav pešino, kaj poreče "Gospodar" k temu? Na to vprašanje sili nas resnicoljubje, da odgovorimo. "Slov. Gospodar" je popolnoma nedolžen in nima pri tem umoru ničesar opraviti. Čujte in sodite! Rajni Kerneža je bil oženjen, a svojevoljno ločen od žene. Nerat je zakonski mož, in ona Marija Jazbec je tudi zakonska žena. Pri njej so se zbirali. Kerneža

je bil pijanček in brezvernež. V cerkev ni zahajal, svetih zakramentov, kakor je sam trdil, ni prejel več let. Duhovnikov ni maral in jih je psoval, če jih je le mogel. "Stajerc" mu je bil sveti evangelij, zato ga je prav pridno širil in zagovarjal. Ker je bil mali "kramarček" in je ob cerkvenih slovesnostih prodajal pri cerkvah melke, podobice, svetinjice in druge takšne reči, pripisuje "Stajerc" tega nesrečnega pristaša svojega "Gospodarju". Vsa ta družba soge-reči pristaši ptujskega "Stajerca". Saj so večkrat odgovorili opominjajočim sosedom in znancem: "E kaj, mi že vemo, kaj delamo." Torej, "Stajerc", ne laži tako grdo in ne pitaj svojih bravcev z golimi lažmi. Saj sam dobro veš, kam jadraš z bravci vred. Ti imaš mnogokaj na vesti, ker podiraš, kar je dobrega, in blatiš one, ki želijo mir in srečo ljudstvu.

Š. Letošnja jesen je makolskim vinogradnikom prinesla dokaj vina, in prav dobrega. Imel je mošt 14 do 20 odstotkov, grozdje je bilo zdravo in dozorelo. Prstje so se kar spoprijemali, tako je bilo grozdje sladko. Celo "Izabela" je letos mnogo boljša, kakor druga leta. Pr dajajo "Izabelo" po 16 do 20 h, ostali vinski mošt po 28 do 40 h. Opomniti moramo vinske trgovce, da se naši vinogradi še starih trt in le redko ameriksanski. Vino je torej izobno, ceste devolj čedne in kraj blizu železnice Poljčane. Tudi kostonja je letos mnogo. Malo drobnejši je zaradi velike suše, a vendar se da izbrati debelega, čvrstega jedra.

Š. Umrla je pri Sv. Andražu nadučiteljeva sopropa Jerica Čeh, rojena Cuček.

Š. Dva shoda. Volivni shod v Zibiki se vrši dne 22. t. m., ob 10. uri dopoldne v stari šoli. Govorila bosta: državni in deželni poslanec dr. Ploj in deželni poslanec dr. Hrašovec. — Političen shod v Cinžatu bo v nedeljo, dne 22. t. m., v gostilni g. Brezonelija. Začetek bo ob 4. uri popoldne. Govorili bodo: državni in deželni poslanec Ribič, dr. Korošec in dr. Dimnik.

Š. Umrla je v Gradcu v odnotni bolnišnici kaplan, č. gosp. Fran Cuček, star 28 let. Po neprevidnosti se je smrtno nevarno ranil s puško.

Š. Poroka. Dne 23. t. m. se bo poročil gospod Franc Auernik, nadučitelj pri Sv. Florijanu, z gđ. Mili Kelterer iz Rogataca.

Š. Kako nesramno pišejo nemški listi o slovenskih kmetih. O priliki pogreba nekega slovenskega hlapca v Savinski dolini zasramuje celjska voharica na najpodlejši način slovenske kmete ter piše, da je pri slovenskem kmečkem prebivalstvu sočutje nekaj redkega, da je družabnost, medsebojna ljubezen starišev, bratov in sester pri slovenskih kmetih jako slabo razvita. Dalje pravi ta umazani list, da slovenski kmetje s svojimi posli ne postopajo kakor s prijatelji, ampak kakor z živino, katera se, kadar ni več za rabo, odvrže kakor izžemana limona. Tako nesramno piše o slovenskih kmetih nemški list, ki je glasilo nemških in nemškutarskih celjskih trgovcev, kateri bi morali poginiti, da jim slovenski kmet ne prinaša svojih težko prisluženih grošev. Zapomnite si to dobro, slovenski kmetje, da bodete zanaprej vedeli, kako veliki prijatelji slovenskega kmeta so nemškutarji.

Š. Nemška jeza. Nemški krajni šolski svet je odleži svojega mesta v šolskih občinah Lajtersperk - Karčovina, ker je deželni šolski svet imenoval za učiteljico na nemški paralelki ljudske šole v Lajtersperku gđ. Antonijo Stupco. Nove volitve so bile razpisane, kar so odležili občinski odborniki obeh občin svojega mesta, vsled česar je morala volitev izostati. Če Nemci take stvari počno zaradi ene same ženske, potem mora biti njihova stvar na kaj slabih nogah. Nemški listi groze s še hujšim nastopanjem, ako deželni šolski svet ne odpravi Stupce. Kaj bo, ako Stupca še ostane? Gotovo se bo podrla zidovje nemške Jerihe.

Š. "Deutsches Heim" so dobili v Soštanju. Za "Deutsches Heim" so priredili hotel Petschnigga.

Dnevne novice.

„Spletkarjenje na stajerskem“. Iz kozjanskega okraja dobimo naslednje pojasnilo: Pod zgorajnim naslovom piše glasilo slovenske nemške zveze na Kranjskem, da je dr. Korošec „sklical v Kozje nekaj najbolj prononciranih klerikalcev in da so na tem shodu zbrani klerikalci, ne meneč se za politično vodstvo stajerskih Slovencev, kar na svojo roko preglasili Korošca kot naslednika Zičkarjevega.“ V teh besedah ni niti ene resnične besede, ampak sama laž. Gosp. dr. Korošec ni sklical shoda, ampak sklicaloga je vodstvo našega političnega društva in naprosilo g. dr. Korošca, da govori

na njem o sedanjem političnem položaju. Na shod niso bili povabljeni prononcirani klerikalci ampak vsakdo nam je bil dobrodošel, in v resnici so se vabilu odzvali možje različnih stanov iz kozjanskega in sevniskega okraja, med njimi več županov in obč. svetovalcev. Skupnega političnega vodstva pa žalibog na Spodnjem Stajerskem niti nimamo, zato se nismo mogli in se ne moremo obrniti do istega. Gotovo pa je boljše in za volivce ugodnejše, da si na političnih zborovanjih izberejo in postavijo kandidate, ne pa da bi se pojedina oseba vsedla na „voditeljski“ stol, si izbere nekoliko „zaupnih“ mož ter z njimi razdeljuje mandate in diktira volivcem pokersčino. Sicer pa, kaj imate proti dr. Korošču? Ali ni dovolj radikalen v narodnostnih vprašanjih? Prišli bi ga poslušali na naše zborovanje in gotovo bi odobrvali njegove besede glede narodnostnih vprašanj! Ali ne soglašate morda z njegovimi izjavami z ozirom na gospodarska vprašanja? No, potem niste prijatelji kmeta in delavca! Gosp. dr. Korošec se nam ni vsiljeval, zborovalci so prostovoljno glasovali zanj, le „Slov. Narod“ nam hoče sedaj zopet vsiljevati svoje mnenje ter delati na Stajerskem razpor. Od slovensko-nemških listov pa mi Stajerci nečemo nič slišati, ker mi smo dobri Slovenci, ki se ne smemo z Nemci vezati, ampak se boriti proti njihovu nasilju!

„Domoljub“ — tednik. „Domoljub“ naznanja, da namerava z novim letom izhajati kot tednik. Tako je prav! Vsi njegovi prijatelji naj skrbje, da tudi tedniku „Domoljubu“ ostanejo vsi naročniki zvesti. V tem smislu krepko na delo, da storimo zopet korak naprej za politično zrelost našega ljudstva.

Nesramnost celov. uradnega lista. Uradna „Klagenfurter Zeitung“ je v svojem poročilu o izidu volitev zopet enkrat pokazala svoje uradno nemško-nacionalno kopito. — Znano je namreč, da so nacionalci agitirali proti g. Grafenauerju najbolj s poudarjanjem, češ, da g. Grafenauer ni „paver“, temveč „orgelpaver“, in uradni list je v svoji uradni nemške nacionalni nadutosti seveda poročal celo o izidu volitev v enake frivolnem, zasramujočem tonu, češ: „Gutsbesitzer“ Seifritz je izvoljen z 2253 glasovi, „orgelpaver“ Grafenauer pa je dobil 2169 glasov. — No, le počakajte, vi c. kr. nacionalci, zagodli vam bomo že še pesmico, ki vam bo temeljito pregnala vaše c. kr. uradne nemškonacionalne muhe!

Volitev na Koroškem. „Mir“ piše: Pozivljamo še enkrat vse naše gg. zaupnike, da nam takej dopsiljeje poročila o nepravilnostih, ki so se zgodile pri sedanjih volitvah, da se more pravočasno vložiti protest. Gradiva se bo kmalu nabralo toliko, da bo Seifritzova večina enaka ničli!

Odlikovanje. Cesar je odlikoval umirovljenega gimnazijskega kateheta in častnega kanonika na Sušaku č. g. Matija Marušiča z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda.

„Katoliškega Obzornika“ letošnji IV. (zadnji) zvezek je danes izšel in bil razposlan.

50letnica smrti Mateja Langusa. Danes je 50 let, odkar je mrtev slovenski slikar Matej Langus Rojen je bil v Kamni Gorici 9. sept. 1792, umrl 20. oktobra 1855 v Ljubljani. Od žrebjarkega kovača se je uspel do znamenitega slikarja, ki je okrasil mnoge cerkva po Kranjskem s svojimi oljnatimi slikami in freskami na pr. ljubljanske stolnico, frančiškansko cerkev v Ljubljani, cerkev na Šmarni Gori itd. (Glej „Dom in Svet“ 1904, str. 394.)

— Redka slavnost. Iz Roča pišejo: V ponedeljek, dne 16. t. m., vršila se je v redoljubni hiši gospoda Čeha redka slavnost. Poročila se je namreč njega hči gđ. Olga z g. Kyovskijem, gospod Čeh s svojo soprogo je praznoval srebrno, stari oče in stara mati pa zlato poroko. Res, redka slavnost!

— Smrt zapeljanega dekleta. V Ribnici na Koroškem je dne 13. t. mes.

skočila v Vrbsko jezero 18letna deklica Mici Tauber. Našli so jo že mrtvo. Dekle je verjelo obljubo nekega vojaka, ki ji je obetal zakon, kar pa se ni zgodilo. Ker vojak, ko je šel na depust, ni imel nobenih sredstev. Vedno ji je pripovedoval, da je posestnik mlina in žage; a vse se je izkazalo za laž. Dekle je postalo žrtev svoje lahkovernosti.

— Z lesne je padla in se ubila v Krasnici občina Podzemelj, Ana Starašinič.

— Mesečni sestanek sodal. ss. C. za ljubljansko dekanijo bo prihodnje srede, dne 25. okt.

— Ogenj v Bizoviku. Danes ob pol 3 uri zjutraj je prišlo goreti pri Jakobu Mojškriču podomače pri Kebri št. 71 v Bizoviku. Domače ljubljanske gasilne društvo je bilo takoj na licu mesta in obvarovalo Bizovik pred še večje nesreče, kajti bi se bila lahko zgodila tudi Kebrovim sosedstvom, ako bi ne bili gasilci in tudi drugo ljudstvo tako solidarni. Le vedno tako vrolo na pomoč!

— Umrl je včeraj zjutraj gosp. Valentin Appe, pekar in posestnik v Kandiji, po dolgi mučni bolezni. Bil je mirnega značaja, pristaš kat. narodne stranke, unet prijatelj obrtnega razvoja na Dolenjskem. Bil je odbernik obrt. zadruga od začetka njene ustanovitve do letos. Bil je tudi v odboru deželne zveze kranjskih zadrug. Naj čista blaga duša zasluženi mir in pokoj! Pogreb je danes ob pol 4. uri popoldne na šmihelskem pokopališču.

— Novice iz Amerike. Iz Joliet poročajo, da je bil prijatelj Jos. Petrič, ki je ukradel Juriju Robleku 115 dolarjev. — Dne 15. oktobra je bila blagoslovljena v Jolietu nova slovenska cerkev sv. Jožefa. — V Iselime sta ponesrečila rejaka Ig. Okoren in Peter Bolé. Rinila sta po rovu voz, naenkrat pa je priletelo nasproti več vozov. Okoren je bil na mestu mrtve, Bolé pa se nahaja v bolnišnici.

— Skrivnostna ladja. Iz Pulja javljajo, da je bila blizu Pulja zaplenjena neka ladja, v kateri je bilo osem preoblečenih mornarjev. Dva sta bila inozemca. Govorila se, da so bili to vohuni.

— Popravek in dostavek.

„Slov. Narod“ je dne 5. oktobra objavil dopis pod zaglavjem „Radeški kaplan in harmonike“. Ko bi dopisnik resnice ne zavijal, bi ne bilo vredno odgovarjati. — Da pa se podpisani Ivan Kavšek v svoji zmoti ne bo v kakem koticu smejal, češ, pa smo ga, in v svoji naivnosti menil, da je znabiti poročal resnico, naj njegovo poročilo malce popravim in dostavim nekatere opazke, da se pokaže „Narodovo“ poročilo v pravi luči. Pred vsem konstatiram, da Ivan Kavšek resnici navzven v obraz bije, ako piše, da bi bil jaz na rožnovenčno nedeljo s prižnice na Žebniku (t. j. radeški podružnici, kjer sem ta dan maševal in pridigal) rekel o njem ali o kom drugem, da je „nesel harmoniko tako kot pajk jajca“. Pač pa sem dejal po pridigi takele: „Ker sem gredoč na Žebnik zad pustil nekoga s harmoniko, ki je morebiti šel na nekoga, vas harmoniko, zlasti mlajše, nika ne bodite podobni ljudem, ki jih piči oni pajek, o katerem sem vam pravil v pridigi, da bi začuvsli harmoniko začeli plesati.“ V pridigi sem namreč pripovedoval o nekem velikem pajku, ki živi v Italiji in je tako strupen, da, če koga piči, dotični jame plesati. . . . To zavito „Narodovo“ poročilo mi dokazuje, da mejeja gorkega prijatelja Ivana Kavškega najbrže takrat ni bilo v mični žebniški cerkvi, ko sem jaz govoril o tem, in če bi bil moral slišati drugače. Ako je pa bil, pa spleh poslušal ni, ali pa je nalašč razumel narebe. Tudi ga nisem sramotil, kakor trdi, ampak sem samo vernike svaril pred plesom. Svaril pa sem zato, ker se mi je zdelo potrebno. — Ako se Ivan Kavšek zgraža nad mojimi velikimskimi dolgimi nogami, naj prevdara sledeče: Mogoče je Ivanu Kavšku znano, da sem telesno dolg; ali bi ne bil potemtakem prava spaka, ko bi imel kratke noge? Vrhtega Bogu bodi hvala, da so mi zrastle tako dolge noge, ki mi v baš ne lahki radeški fari služijo tako zvesto, posebno kadar grem na strmo Jelovo, kjer I. Kavšek na št. 25 mozaško kraljuje. Slednjič pa povdarja v preroško mogočnem tonu: „Sicer je pa njegov nastop napram faranom splošno znan, če je pa tudi priljubljen, je pa veliko vprašanje!“ — Prodrugi mi Ivan! Čudno bi bilo, ako bi moj nastop ne bil splošno znan, ko vendar že nad dve leti delujem in pastirujem v Radečah. Ako pa Ivanu Kavšku vprašanje o moji priljubljenosti pri radeških faranih muči možgane, mu povem v tolažbo, da se ne bom nikdar in nikjer potegoval za priljubljenost pri ljudeh, ki so pristaši in prijatelji „Slovenskega Naroda“. Matej Ahadič, kaplan v Radečah.

— Zavednost čeških trgovcev in mi. Zveza mestnih trgovskih gremijev na Češkem je razposlala okrožnico, s katero pozivlja češke trgovce, naj bi s 1. januarjem 1906 pričeli dopisovati z vsemi avstro-ogrskimi trgovci, pri katerih dobivajo blago, posebno pa z dunajskimi izključno češko. Okrožnica zaklju-

čuje: „Upamo, da z združenimi močmi izvršimo ta veliki kos narodnega očiščenja“. Po našem mnenju se bo ob odločnosti in žilavosti Čehov, ki jo kažejo v vsakem oziru, ta akcija gotovo uspešno izvedla. Ta akcija nima samo namena tujca, ki zalaga z blagom češke trgovce, dovesta do tega, da spoštuje narodni čut čeških trgovcev, marveč ima tudi namen, da pripomore češkemu trgovskemu naraščanju do dobrih služb pri nemškem odnosu pri trdnih drugih nar. d. nesti. Podobne novice so prinesli že naši listi gotovo z namenom, da tudi naše trgovstvo opozore na enako akcijo. Konstatirati moramo, da ta poziv ni bil brezuspešen, kajti došli so nam dopisi vnanjih slovenskih trgovcev (naših članov), da bi tudi slovenski trgovci pričeli tako akcijo. Mi to zavednost govori trgovci z veseljem pozdravljamo, hkratu pa pristavljamo, da bomo temu važnemu vprašanju posvetili vso pozornost. Po „Slov. Trg. Vestniku“.

— V Oselici je bila 18. t. m. občinska volitev. Za župana je bil izvoljen Fr. Bogataj; svetovalci: Blaž Debeljak, Jan. Remic, Fr. Petercel. Župan in svetovalci sami vrli možje.

— Shod mizarjev bode v nedeljo, 22. t. m. v Novem mestu za ves okraj in sicer ob pol 2. uri popoldne v gostilni pri „Slonu“. Dnevni red: 1. Razgovor o ustanovitvi mizarske zadruga. 2. Določitev cene mizarskim izdelkom. 3. Ustanovitev lesnega skladišča. 4. Ustanovitev skupnega skladišča za produktivne izdelke mizarskega obrta v zvezi s prodajalno istih. — Na shodu bode iz prijaznosti poročal bl. g. gosp. Ivan Subic, c. kr. ravnatelj strokovne šole v Ljubljani. — Načelnistvo obrtne zadruga skupnih obrtov v Novem mestu.

— Nezgoda. Iz Idrije se nam poroča, da se je ponesrečil gozdni delavec Tomaž Podobnik. Zdrsnilo mu je na rižah ter je padel, hloč, ki je ravno drsal, pa ga je ranil na glavi.

— V glavi prepovedi nemških napisov na izložbah v Pragi je državno sodišče pritožbo zavrnilo, češ, da še ni zaključeno začeto administrativno postopanje.

— Nove podmorske mine. O tem se še piše: Neki mladi Hrvat iz Virovice, kakor poročajo listi, je izumil nove podmorske mine in nove podmorske ladje. Ta mladi Hrvat je izvršil šole v Zagrebu ter se zelo zanimal vedno za fiziko. Več let se je bavil s sestavo sedanjih min. Sedaj pravi, da se mu je posrežilo sledeče: 1. Da se morejo mine na sovražne ladje pritrditi s pomočjo novih podmorskih ladij, ki lahko menjajo svojo specifično težo, mogoče jim je obstati na vsakem kraju, piti, dvigniti itd. S pomočjo zrcala in električne luči postane taka ladja v morskimi globini popolnoma nevidna. Mine se razlete, kadar vsakdo hoče, t. j. v času, ko je podmorska ladja že dovolj oddaljena in ko je obveščen napadalec, da so mine pritrjene že na vse sovražne ladje. Vsaka taka ladja se mora udati, ker 3. se vsaka mina razpoči gotovo. Nič ne koristi, ako sovražnik odreže mine, ker mu ni znan njen ustroj in jo ne more uničiti. Ako se pa ladja preda, potem napadalec sam odstrani mino ter jo naredi neškodljivo. Mina je namreč kakor kaka „Wertheimerca“, ki jo je mogoče odpreti z gotovimi ključi. In tak ključ od mine ima le napadalec. Mladi hrvaški izumitelj bo svoj izum ponudil raznim državam.

— Nižjo gospodarsko šolo hočejo ustanoviti v Celovcu.

— Iz Železnikov na Gorenjskem se nam poroča: Naše poštne razmere so se v zadnjem času zelo poslabšale. Železnikarji smo sicer pohlevni in potrpežljivi ljudje, vendar je glede čudnega postovanja našega novega poštarja zavladala splošna nevolja. Na uradne ure se sedaj pri našem poštne uradu ne polaga nikakršna važnost; občinstvo, ki je bilo vajeno doslej žegnane poslovanja, mora pogosto čakati celo ure ali pa še dalj pred zaprtimi vrati, a ko se odpre urad, mora prenašati poštarjevo neuljudnost in neveljo. Pisma in pošiljke čisto zaostajajo, uradna tajnost pa je pri nas takorekoč neznan pojem, ker se vedno nahajajo nepeklicane osebe v prostoru, ki je namenjen le poslujočemu osebju. Da so take poštne razmere neznosne za naše prebivalstvo, ki se peča večinoma z obrtom in trgovino, je pač umevno, in nujna potreba je, da se v tem oziru napravi že enkrat red. Upamo, da bode naše županstvo vedelo, kaj mu je storiti v varstvo naših interesov.

— Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi razpošilja ravno svoje četrto letno poročilo, iz katerega posnemamo: Društvo je imelo preteklega leta 1904—5 21 ustanovnikov, 33 udov in jako lepo število dobrotnikov in podpornikov, od katerih je dobilo 2705 K dohodka. Podpiranih dijakov je bilo 8 do 14. povprek 12 v mesecu, ki so sprejeli podpore: v gotovini 115580 K in 1783

obedov, v denarni ceni 94436 K, tako, da prde povprek na vsacega podpiranega visokošolca na mesec 1682 K. Imetek društva iznaša na koncu leta 226616 K, za 47123 K več kakor lanskega leta. Odbor si smatra za prijetno dolžnost, vsem udom in dobrotnikom izreči za njihovo požrtvovalnost iskreno zahvalo, ter jih prosi še nadalje podpore in naklonjenosti.

Ljubljanske novice.

Ij Hrvaški pevci v Ljubljani. Kakor čujemo, pride hrvaške pevski društvo „Kolo“ iz Zagreba 11. nov. v Ljubljano in priredi dne 12. nov. tu koncert.

Ij Deželni predsednik gosp. Schwarz bo edlejš sprejemal vsak dan od 10 do 12. ure popoldne. — Pri deželni predsedniku se bile danes naslednje deputacije: Filharmoničnega društva, kranjske branilnice, rdečega križa, Elizabetne otroške bolnišnice, odvetniške zbornice, obrtne in trgovske zbornice.

Ij Izprememba pri salezijancih. C. g. Alojzij Valent. Kovacic, doslej spovednik v zavedu na Rakovniku, zasede prostor umrlega ravnatelja dr. Angela Feste. Umeščen bode v nedeljo, dne 22. oktobra. — Za prefekta studijev je odločen dr. Hieronim de Martina, doslej profesor na salezijanski gimnaziji v Mergliano Veneto. — Na mestu dveh klerikov, ki sta šla v salezijansko bogoslovje v Turin, je prišel č. g. Frančišek Walland, doktor filoz., doslej učenec na gregorijanskem vseučilišču v Rimu.

Ij Ljubljanski trg. (Glas iz občinstva.) Piše se nam: Skrajni čas je že, da se je začela na ljubljanskem trgu nadzorovati predaja raznih živil, kajti cene postajale so že prav neznosne. Bojimo se pa, da ne bode vedno pri tem ostalo, kajti sedanje število stražnikov nikakor ne zadostuje, da bi mogli poleg navadne službe še trg zadostno nadzorovati. Kaj pomaga, če je stražnik na enem koncu trga, ko pa med tem prekupovalke na drugem koncu trga vsakovrstno blago prekupujejo. Pred vsem bi se moral trg tako razdeliti, da bi bile branjevke vse na glavnem trgu, kmetice pa na Vodnikovem. Branjevkam naj bo dovoljene desete ob poldvanajstih kupovati, ne pa že ob desetih, ko je še večina gospodinj na trgu. Prepoved naj se tudi vsem branjevkam, prežati na kmete pri vseh mitnicah, kajti najboljše blago pokupijo že tam branjevke ter določajo neposredno ceno za vsa živila. Ravnotako bi bilo zelo potrebno, prepovedati prodajo živil pred retevžem ob torkih in petkih zvečer, ker ta trgovina vpeljana je pravzaprav samo za branjevke, katere skoro vse blago pokupijo; s tem jim je dana najboljše prilika, da vsa živila draže kolikor jim drago. Seveda če se hoče vsem tem nedostatom v okom priti, treba je pred vsem mestno policijo znatno pomnožiti in jo tudi dobro poučiti v njenem postopanju, kajti s samo sirovostjo se ne opravi nič dobrega. Zvedeli smo namreč, da je največ deset stražnikov naenkrat na stojščih. Seveda tako število ne zadostuje za tako veliko mesto, kakor je Ljubljana, posebno če hočejo tudi trg zadostno nadzorovati. Kar bo moralo mesto za stražnike več plačati, pri dobilo bode obilno povrnjeno s tem, da se cene ne bodo mogle več tako židovsko dvigati. Merodajni krogi blagovolijo naj te le vrstice blagohotno upoštevati.

Ij Zadruga gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žgarnjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani, vabi na izredni občni zbor, ki se bo vršil v torek, dne 24. oktobra 1905 točno ob treh popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. — 2. Bolniška blagajna za člane zadruga. — 3. Raznoročje. V slučaju, da bi občni zbor radi prepeličeli udeležbe ne bi bil sklepčen, vrši se drugi občni zbor dne 7. novembra l. 1905. ravno tam, ob isti uri in z istim dnevnim redom; ta zbor sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. Ker je za sklepčnost zborovanja o ustanovitvi bolniške blagajne potrebno, da je navzočih vsaj 40 odstotkov vseh članov zadruga, se vsi člani nujno vabijo, da se zborovanja udeležijo. — Ivan Testi, načelnik.

Ij Tobačna tovarna ima danes zvečer ob pol 6 uri shod, ne pa jutri, kakor je bilo včeraj pomotoma natisnjeno.

Ij Izprememba pri poveljništvu ljubljanske brigade. Doslednji poveljnik 56 brigade v Ljubljani GM Viljem Wachsmann je šel v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan polkovnik G. Seibel, poveljnik 44. pešpolka.

Ij Koncert ljubljanske društvene godbe se vrši jutri, v soboto v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Ij Dramatična šola — †††...? Mesec dni in več je že poteklo v večnost, kar je bila prva javna izkušnja gojencev letošnje „dramatične šole“. Takrat se nam je mnogo obetalo, zlasti da bode taki nastopi vsak mesec, da bo mogoče občinstvu zasledovati napredek. Sedaj naenkrat zopet vse tiho kot v grobu. Ali je že konec dramatične šole? Pri nas je menda že tako usojeno, da vsako podjetje hipoma zažari, kakor meteor v ozračju, a baš tako hipoma zopet izgine. Manjka pač vedno in povsod resnosti in vztrajnosti. Ali je morda „dramatična šola“ za domače začetnike postala že zopet nepotrebna? Ali se prične z dramatično šolo le radi tega, da se za sezono dobi par štativov?

Ij „Minimax“ je najnovejšo gasilno orodje. Dobili smo naslednje poročilo. Že več let so se trudili razni veščaki, da bi iznašli orodje, s katerim je mogoče ogenj najhitreje pogasiti. Neka dunajska trdka je rešila to vprašanje. Iznašla je gasilno orodje „Minimax“ in naročila svojemu glavnemu zastopniku g. Medvedu v Gradcu, da jutri v soboto, dne 21. t. m. popoldne ob 4. uri na tivoljskem travniku ob Lattermanovem drevoredu v Ljubljani pred oblastvi in interesenti napravi sistem orodjem na gorečih predmetih javno vajo, ki bode gotovo zanimiva. Dohod je vsakemu prost. „Minimax“ je jako ročno gasilno orodje, ker nima ne cevi, ne ključa, ne mehanizma. Udarec na spodnji gumb izproži aparat, ki brizga vodo 12—14 m. daleč. Vsi aparatski gradovi in pristave imajo že te aparate, narodile in naročajo jih vse železnice, mnogi tovarnarji, trgovci, graščaki itd. Južna železnica jih ima že 4000 v rabi. Priporočilo je došlo že do 900. Prodajo in zastopstvo za Kranjsko ima samo g. Adolf Tambornino. Torej jutri k vaji na tivoljski travnik!

Ij Društvena godba. Kakor čujemo, dobi društvo godbe to zimo še ostali del obleke k uniformi, namreč plašče. Kakor znano, je zapustil umrli posestnik in gostilničar Ivan Škerjanec izredno za plašče tej godbi v svoji oporoki 500 K, ki se imajo v to svrhu porabiti. Ker je mraz že nastopil, naj skrbi odbor, da moštvo plašč kmalu dobi.

Ij Russki kružok. Vsi p. n. člani, kateri imajo izposojene Biosfeldove knjige iz „Kruzkove“ knjižnice in jih ne potrebujejo več, se vljudno prosijo, da jih vrnejo vsaj do ponedeljka, ker jih nujno potrebujemo.

Razne stvari. Najnovejše.

Mati pobila sedem svojih otrok. Iz Cambrige v Ameriki poročajo grozen zločin. Žena farmerja Markuma je ubila s sekiro sedem otrok in tudi sebe smrtno ranila. Sterila je vse v blaznosti.

Konec dražbe srbske kraljeve zapuščine. Dne 18. oktobra je bila na Dunaju končana dražba zapuščine kraljevi Milana in Aleksandra. Dražalci so kupovali z veliko vlekmo in družili dan na dan, tako da se je predalo vsega za 200.000 K.

Bilze ni umorjen. Vest, da je poročnik Bilze umorjen, ni resnična. Bilze živi v Berlinu in je popolnoma zdrav.

Svetovna razstava bo l. 1910. v Bruslju.

Bombe v cvetlicah. O zaroti, katera je bila naperjena proti španskemu kralju Alfonzu in katere izvršitev so preprečili, se poroča, da so zarotniki poslali kralju Alfonzu velik šopek cvetlic, v katerem so bile skrite bombe.

Tovarniški delavec — mašnik. V Absamu je daroval novo sv. mašo pater Sponring. Pred devetimi leti je bil še tovarniški delavec, potem pa se je poprijel učenja ter s svojo marljivostjo dosegel duhovniški stan.

Papež v kip. Meščani papeževga rojstnega mesta Riese bodo postavili Piju X. istotam spomenik. Dan odkritja bo 29. oktober.

Ponarejanje menjic. V Libeku je bil prijatelj veletržec Viljem Bohnhoff, ker je ponaredil za 400.000 mark menjic.

Konkurz v Lincu. V Lincu je naznanila konkurz več kot 50 let obstoječa eksportirna Izidor Schopper, ki je razpošiljala perutnino, divjačino in vrtnarske pridelke. Pasiva znašajo pol milijona kron.

O Luizi Koburški. Princezinja Luiza Koburška, katerega teži sedaj njen mož na ločitev zakona, je poleg zveze s poročnikom Matasichem napravila v enem letu okoli treh milijonov dolga poleg svoje mesečne apanaže 6000 mark. Živi v Parizu, ima 180 svilenih čevljev, 100 iz usnja, 100 klobukov itd. Lepa izbira vsekakor!

Obesiti ga ne morejo. Američani se zanimajo v zadnjem času za čude vit sluha, ki se je dogodil v Cikagi. Neki Robert Gardiner je bil obsojen na smrt, ker je umoril neko mlado dekle. Ko so ga hoteli obesiti, ni bilo to mogoče, ker se mu ni dal zlomiti vrat. Obsojenec je namreč bolan na zelo redki bolezen, kateri izjavlja profesor Steffenson, da so znani samo štirje slučaji do današnjega dne. Bolezen obstoji namreč v tem, da se zrastejo vratena v vratu in trdo in močno kost. Gardinerov odvetnik je naznanil sodišču, da ne more biti klient obešen in zato se je smrtna kazen odgodila za nedoločen čas. Pač ameriške posebnosti!

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda!“ Telefonska in brzojavna poročila.

Gradeo, 20. okt. „Grazer Tagblatt“ priobčuje vest, da je poveljnik tretjega armadnega zbora Succovaty imenovan za generalnega inspektorja čet, za poveljnika tretjega armad. zbora in za poveljujočega poveljnika v Gradcu bo pa imenovan nadvojvoda Leopold Salvator.

Praga, 20. oktobra. Vlada je v današnji seji deželnega zbora predložila predloge o volivni reformi za dež. zbor.

Lvov, 20. okt. Prihodnjo nedeljo se vrši po Galiciji za splošno in enako volivno pravico 14 shodov.

Lvov, 20. oktobra. Tu se je včeraj vršilo 23 shodov za splošno in enako volivno pravico. V vseh tovarnah je počivalo delo.

Plzen, 20. okt. Obč. svet se je izrekel proti zvišanju davka na pivo in za splošno in enako volivno pravico.

Dunaj, 20. oktobra. Dr. Lueger je v današnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora vložil predlog, naj deželni odbor izdela načrt izpremembe deželnega volivnega reda na podlagi splošne in enake volivne pravice z ozirom na domače stalno prebivalstvo.

Peslavec Seitz se je izjavil, da je tudi on mislil predložiti sličen predlog, izjavil se je le proti točki glede stalnosti prebivalstva. Dr. Luegerjev predlog je deželni zbor sprejel z veliko večino.

Karlove vari, 20. oktobra. Pri dodolnilni državnozborni volitvi iz kmečkih občin je bil izvoljen za drž. poslanca agrarec Zuleger.

Dunaj, 20. okt. Deželni poslanec Baechle namerava kupiti korespondenco „Information“ in jo pretvoriti v katoliško strankarsko korespondenco.

Budimpešta, 20. okt. Poslanec Bartha, urednik „Magyar Orszaga“ je umrl za mrtvoudom.

Rim, 20. oktobra. Proforski shed se je izrekel za vsučilišče v Trstu.

Rim, 20. okt. Vodja kršč. socialcev Muri je ponudil po vzgledu bavarskega katoliškega centroma soc. demokratom potiško zvezo.

Peterburg, 20. oktobra. Carski manifest naznanja ljudstvu sklep miru.

Peterburg, 20. okt. Povodem pogreba žrtev nemirov Kartinigovu so bili veliki nemiri. Na kolodvoru je množica oplenila bufet in v mestu neko zalogo orožja. Nemirov so se udeležili tudi rezervisti. Več vojakov je ranjenih.

Peterburg, 20. okt. Brilevu se je posredile pregovoriti carja, da je uničil ukaz, s katerim se je velikemu knezu Cirilu vzela čast velikega ruskega kneza.

Peterburg, 20. oktobra. Carjev ukaz določa, da se začasno dovoljuje poljščina in litavščina na Poljskem za učni jezik, samo pri pouku zgodovine in zemljepisja ostane ruščina obligatna.

Peterburg, 20. okt. Stavka stavcev je končana.

Moskva, 20. oktobra. Udeleženci včerajšnjega kongresa ruskih odvetnikov so sklenili, da bodo nastopili pri volitvah v gosudarstvenno duma le za one kandidate, ki se bodo zavezali v gosudarstvenni dumi delovati za splošno in enako volivno pravico. Policija je udrila na shod in hotela,

da se zaključi. Predsednik je pozval govornika, naj dalje govori. Nato je prišlo še 40 policajev, ki so zagrabili govornika in ga vlekli iz dvorane. Končno se ga policaji morali izpustiti, zapisali so si pa imena vseh navzočih. Zvečer je udrila policija v privatno stanovanje nekega odvetnika in prisilila njegove goste, da so ga morali zapustiti.

Moskva, 20. okt. V predmestju Moskve se delavci napadli neki vlak, ki se je moral ustaviti. Delavci so potnike oropali.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
19	9. zveč.	737,9	2,1	sl. svzh.	jasno	0,0
20	7. zjut.	735,5	-1,4	brezvetr.	megla	
	2. pop.	732,9	8,0	sl. svzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 3,5°, norm. 9,9°.

Vabilo gasilski poskušnji

„Minimax“-om v soboto, dne 21. t. m.

ob 4. uri popoldne na travniku pod Tivoli pri Lattermanovem drevoredu.

Družba za gradnjo „Minimax“-aparator na Dunaju.

Pristavnik

se išče 2146 1 za posestvo blizu Ljubljane, ki nima otrok ali le malo in je še v mlajših letih. Vprašanje na upravništvu „Slovenca“.

mesarija

v najživahnejšem delu mesta na Spodnjem Štajerskem se odda radi nakupa in najem. Odda se le Slovincu. Naslov pové upravništvu tega lista.

Kuharica.

Gospodična v starosti pod 30 let, razumna gospodinja, želi priti v kako večje župnišče na Kranjskem, Štajerskem ali Hrvaškem. Vstop takoj ali pozneje. Sprejme tudi službo v manjšem župnišču. Naslov pové upravništvu. 2145 2-1

Kmetovalci!

Mastin

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Le pod tem imenom, katero je zakonito zavarovana znamka, dobite zanesljivo pristni doktor pl. Trnkoczy-jev kranjski redilni prašičji prašek. Najboljši dodatek krmi, zdravilo in dietetično sredstvo za pisanje. Ta zdravilni dodatek krmi je dobil tisoče zahvalnih pisem. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medajle. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkoczy, Ljubljana. Trgovci itd. dobijo popust. 1963 26-25 D 2

Išče se spreten, neoženjen

žagar

za žago na bencin, ki umé rezati kmetijsko in kupčijsko robo. 2130 3-2 Ponudbe naj se pošljejo na uprav. tega lista.

Važno za vsako gospodinjstvo!

Če hočete žgane kave z velearomatiškim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgane kave

Prve ljubljanske velike pražarne za kavo

KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti

nasproti kavarni „Evropa“

ki spajajo vse te vrline.

1194 104-38

Iz proste roke se prodaja oziroma v najem takoj nadpriltnična

nova hiša

v Rožni dolini št. 170 pri Ljubljani obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, prodajalne, kleti, pralnice in nekoliko vrta.

Lepo stanovanje

s štirimi sobami in pritliklinami

se odda

s prvim novembrom v Wolfvih ulicah št. 12.

Poizvé se istotam.

2066 10-7

Pivovarna „Auer“.

1:64 51-21

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDAR

v Ljubljani, Dunajska cesta 18, v novi hiši »Kmetke posojilnice«, nasproti znane gostilne pri »Figovecu«.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zanjamo neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osi velih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy, Anton Kanc in Ernst Sark v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust!

Za 20 gld.

1 zimska suknja toplo podložena, 1 jesenska obleka v vseh barvah, 1 zimske hlače, marogaste, 1 posebni modni telovnik.

Vrhu tega še zastoj dobroidoča remontoir nikelnasta ura.

Za 20 gld.

1 jesenski in zimski jopič, 1 pelerina, 1 suknen kostum, 1 bluza.

Vrhu tega še zastoj dobroidoča remontoir nikelnasta ura.

Zunanja naročila se izvršé le po povzetju ali če se denar pošlje naprej. Neugajajoči predmeti se vzamejo nazaj proti zamenj.

Največja izbira najfinejših konfekcij za gospode in dame po čudovito nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek.

O. Bernatović Ljubljana, Mestni trg 5.

2097 10-5